

FELSŐOKTATÁS

A felsőoktatási területen hozzánk érkezett panaszokat hagyományosan három nagy csoportba osztjuk: az első csoportba a felvétellel és – immár szintén hagyományosan – az érettségivel kapcsolatos ügyek kerülnek, a második csoportot a tanulmányi kötelezettségek teljesítésének gyakorlatát taglaló ügyek alkotják, míg a harmadik csoportba a tanulmányok finanszírozásának kérdéseit érintő ügyek tartoznak.

ÉRETTSÉGI — FELVÉTELI A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEKBE

Az érettségik lebonyolításának elsődleges felelőse az Oktatási Hivatal. Volt olyan beadványozó, aki érettségi jelentkezését szerette volna visszavonni, és miután az Oktatási Hivatal nem teljesítette ezt a kérését, hozzánk fordult.

Hivatalunkhoz érkezett elektronikus levelére arról tájékoztattuk a beadványozót, hogy az Oktatási Hivaltól kapott információja pontos, az érettségi vizsga vizsgaszabályzatáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 12. § (9) bekezdése harmadik mondata szerint az elfogadott jelentkezést visszavonni, illetve megváltoztatni – szűk kivételektől eltekintve – valóban nem lehet. A vizsgadíj-fizetési kötelezettség a rendelet 12. § (7) bekezdésére való tekintettel a közoktatásról szóló 1993. LXXIX. törvény 116. § (1) bekezdés e) pontja alapján keletkezik. A megjelölt jogszabályhelyeknek megfelelően a vizsgadíj nem jár vissza és nem is mérsékelhető. (K-OJOGB-303/2010.)

Az MA szintű képzésre nem érettségivel, hanem valamely korábban megszerzett diplomával lehet bejutni.

A beadványozó hivatalunkhoz érkezett elektronikus levelében arról érdeklődött, hogy korábbi diplomája milyen feltételekkel vehető figyelembe a mostani rendes felvételi eljárásban, ha pszichológia szakra szeretne jelentkezni. Tájékoztattuk, hogy a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény határozza meg a felsőoktatásban folyó képzés rendszerét. A jelenlegi felvételi rendszer az ún. „bolognai rendszerhez” igazodik, ez azt jelenti, hogy alapesetben két ciklusban indulnak szakok: alapképzési (BA, BsC) és mesterképzési (MA, MsC) szinten. A törvény 32. § (5) bekezdése értelmében az alapképzésben alapfokozat (baccalaureus, bachelor) és szakképzettség szerezhető. Az alapfokozat az első felsőfokú végzettségi szint, amely feljogosít a mesterképzés megkezdésére. Ugyanezen § (6) bekezdése szerint pedig a mesterképzésben mesterfokozat (magister, master) és szakképzettség szerezhető. A mesterfokozat a második felsőfokú végzettségi szint. Tehát jelenleg egy kétszintű rendszer működik, amelyben az alapképzési szakok alapvetően érettségizettek számára indulnak, akik még nem rendelkeznek felsőfokú végzettséggel, míg a mesterképzések kizárólag a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számára állnak rendelkezésre. Természetesen azok a személyek, akiknek már van diplomájuk szintén jelentkezhetnek

alapképzésre, arról nincsenek kizárva, azonban ezen körülmény miatt nem élvezhetnek előnyt, rájuk ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint az érettségivel rendelkezőkre, hiszen a mesterképzésre történő jelentkezésnél automatikusan előnyt élveznek. Ugyanis a felsőoktatási felvételi eljárásról elsősorban a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Ftv.) és a felsőoktatási intézmények felvételi eljárásairól szóló 237/2006. (XI. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) rendelkezik. Az Ftv. értelmében alapvetően megváltozott a felsőoktatási intézmények és középiskolák kapcsolata, megszűnt a felsőoktatási intézményekben folyó felvételi eljárás. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 9. §-ának (8) bekezdése szerint az érettségi bizonyítvány középiskolai végzettséget tanúsít, és a felsőoktatási törvényben meghatározottak szerint felsőoktatási intézménybe való felvételre jogosít. Az alapképzés esetén a felsőoktatási intézmény határozza meg, hogy a felvételhez az érettségi vizsga egyes vizsgatárgyaiból milyen szintű követelményekre épülő vizsgát és vizsgaeredményeket kell teljesíteni. A felvételi eljárást 2005-től kezdődően ezen rendelkezések alapján kell megszervezni. Mindezek alapján az alapképzésben a felsőoktatási felvételi eljárás során az érettségi eredmény alapján számolják ki a felvételi pontszámot. Az érettségi eredmény soha el nem évül, tehát bárki akár évtizedekkel az érettségi után is felvételizhet az eredeti eredménye alapján. Ez azonban csak az egyik lehetőség. Abban az esetben ugyanis, ha valaki bármely okból nem elégedett az érettségén szerzett jegyeivel, vagy abból a tárgyból, amely most a felvételhez kellene, egyáltalán nem is tett érettségi vizsgát annak idején, a felvételhez újra vizsgázhat. Az újonnan leteendő vizsga lehet akár szintemelő is, vagyis, ha valaki eredetileg csak középfokon vizsgázott, most emelt szinten is tehet vizsgát. Ez az új vizsga az eredeti érettségi bizonyítvánnyal nem változtatja meg, ezt kizárólag a felvételi eljárás során veszik figyelembe, és a felvételi pontokat már az új eredmények alapján számolják. A fentieknek megfelelően a beadványozónak is lehetősége nyílik arra, hogy korábbi érettségi vizsgája alapján jelentkezzen alapképzésre felsőoktatási intézménybe, vagy a korábbi eredményei helyett most tegyen vizsgát, és felvételije során az új eredményeket vegyék figyelembe. A mesterképzési szakok esetén más a helyzet, ugyanis ezek azok a szakok, amelyek kifejezetten felsőfokú végzettséggel rendelkezők számára indulnak. A képzések egymásra épülnek, ebben az esetben a jogszabályok meghatározzák azokat a végzettségeket, amelyeket akár teljes mértékben vagy ún. kreditismertetési eljárás keretében elfogadnak bemeneti követelményként. Tehát itt sincs a korábbi értelemben vett felvételi vizsga, a már megszerzett végzettség jelenti a pontszámok kiszámításának alapját. Emellett lehetőség van arra, hogy a felsőoktatási intézmény további követelményeket állítson, így például szakmai és motivációs elbeszélgetést tarthat a jelentkezők számára. Tehát a fentiek alapján amennyiben a beadványozó pszichológia alapképzési szakra szeretne jelentkezni, akkor nem áll rendelkezésre olyan eszköz, amely alapján a korábbi diplomája plusz pontot érhetne, de arra lehetőséget ad, hogy bizonyos mesterképzésekre az érettségi pontok számítása nélkül, a korábbi végzettsége alapján bekerülhessen. A pszichológia mesterképzési szak a beadványozó esetében nem elérhető, ugyanis arra a bemeneti követelmény az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet értelmében teljes kreditérték beszámításával a pszichológia alapképzési szak, valamint a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti egyetemi szintű pszichológia szak. További követelményeket a rendelet nem fogalmaz meg, így csak az ezzel a végzettséggel rendelkezők jelentkezhetnek ide sikeresen. Azonban sok más olyan mesterképzési szak van, ahová a beadványozó végzettsége megfelelő. Ezekről, az induló szakokról és a hozzájuk tartozó felvételi követelményekről a Felvételi Tájékoztatóból informálódhat. A Tájékoztató minden évben, a februárban induló képzésekre vonatkozóan a képzés indítását megelőző év október 15. napjáig, a szeptemberben induló képzésekre vonatkozóan a képzés indítását megelőző év december 15. napjáig megjelenik. (K-OJOGB-196/2010.)

Több panasz érkezett hivatalunkba, amelyek az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet (a továbbiakban: OM rendelet) azon rendelkezését sérelmezték, amely szerint az idegen nyelv műveltségi területhez tartozó, egyes nyelvtanári szakképzettségek második szakképzettségként való megválasztásának egyik feltétele az adott idegen nyelvből tett, felsőfokú, C típusú, államilag elismert nyelvvizsga. Mindkét ügyben az Oktatási Hivatalhoz fordultunk tájékoztatásért.

Az egyik panaszos 2010 februárjában jelentkezett az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Karára tanár-olasztanár és tanár-portugáltanár mesterképzésre. A Kar a jelentkezését azzal az indokkal utasította el, hogy a tanár-portugáltanár modul tekintetében nem rendelkezik a bemeneteli követelményként előírt felsőfokú, C típusú, államilag elismert nyelvvizsgával. A jelentkező azért érezte sérelmesnek a felvételi döntést, mert portugál nyelvből jelenleg Magyarországon akkreditált nyelvvizsga nem tehető; vagyis a vonatkozó jogszabályok lehetetlen követelményt írnak elő számára. Az Oktatási Hivatal vezetője arról tájékoztatta hivatalunkat, hogy a panaszos fellebbezésének helyt adtak, és a lehetetlen követelménytől eltekintve, besorolták őt a választott szakra. (OK-K-OJOGB-187/2010.)

Egy másik esetben az alapképzésben germanisztika szakon orosz minorral kiegészített diplomát szerző panaszos sérelmezte, hogy az orosz mesterképzés megkezdéséhez felsőfokú C típusú nyelvvizsgával kell rendelkeznie. Tekintettel arra, hogy tudomása szerint a tárgyban jogszabály-módosítás van folyamatban, aziránt érdeklődött, hogy méltányossági jogkörben eljárva van-e mód a jogorvoslati kérelem elutasításának felülvizsgálatára és megváltoztatására. Az Oktatási Hivatal álláspontja szerint, mivel a jogszabály a felvételiző jelentkezésekor már hatályban volt, és orosz nyelvből a nyelvvizsga letételének az előző esethez hasonló akadálya nincsen, ezért nem tudták besorolni a jelentkezőt. (OK-K-OJOGB-340/2010.)

Egy beadványozó arról érdeklődött, hogy a felsőoktatásba történő jelentkezéskor miért nem számít hátrányos helyzetűnek az a jelentkező, akinek a szülei csak általános iskolai végzettséggel rendelkeznek, de nem került soha jegyzői védelem alá.

Tájékoztattuk, hogy a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 70/F. § (1)-(2) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság biztosítja az állampolgárok számára a művelődéshez való jogot. A Magyar Köztársaság ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező általános iskolával, képességei alapján mindenki számára hozzáférhető közép- és felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők anyagi támogatásával valósítja meg. Ezen rendelkezés alapján a felsőoktatási törvény meghatározza azt az eljárási rendet, amely szerint a felsőoktatási intézménybe be lehet jutni. Általános alapelv, hogy a felsőoktatási intézményekbe történő jelentkezésből nem zárható ki senki, aki megfelel a törvényben meghatározott feltételeknek. Abból következően, hogy a felsőoktatási intézményekbe történő jelentkezésből senki nem zárható ki, és képességei alapján mindenki számára hozzáférhető a felsőoktatás, a törvényben felhatalmazást kap a Kormány az előnyben részesítés követelményeinek meghatározására a hátrányos helyzetű hallgatók, a gyermekük gondozása céljából szabadságon lévők, illetve támogatásban részesülők, valamint a fogyatékkal élő hallgatók csoportjainak tekintetében azzal, hogy az előnyben részesítés nem vezethet a végzettségi szint és szakképzettség megszerzéséhez szükséges alapvető tanulmányi követelmények alóli felmentéshez. A fentieknek megfelelően a jelenleg hatályos, felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 39. § (7) bekezdése szerint a Kormány előnyben részesítési követelményt állapíthat meg a jelentkezők több csoportjára nézve, így

a hátrányos helyzetű hallgatói csoportra is, azzal a kikötéssel, hogy az előnyben részesítés kizárólag az előnyben részesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható, és nem vezethet alap- és mesterképzésben az oklevél által tanúsított szakképzettség, illetve felsőfokú szakképzésben a bizonyítvány által tanúsított szakképesítés megszerzéséhez szükséges alapvető tanulmányi követelmények alóli felmentéshez. A felsőoktatási törvény meghatározza azt is, hogy mely hallgatókat/jelentkezőket tekint hátrányos helyzetűnek. Így a 147. § 10. pontja szerint e törvény alkalmazásában hátrányos helyzetű hallgató (jelentkező): az a beiratkozás időpontjában huszonötödik életévét be nem töltött hallgató (jelentkező), akit középfokú tanulmányai során családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítottak, illetve rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, vagy állami gondozott volt. Ezzel a támogatással tehát az állam kedvezményt biztosít meghatározott alanyi körnek. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az állam a kedvezmények biztosítása esetén nagy mérlegelési szabadsággal rendelkezik a kedvezményezettek kiválasztása tekintetében, feltéve, hogy ez a kiválasztás nem önkényes. Tehát a jogalkotót széleskörű mérlegelési jog illeti meg az előnyben részesítésre jogosultak meghatározásánál, érvényre juttathat gazdaságpolitikai, életszínvonal-politikai, szociálpolitikai és egyéb célkitűzéseket is. Mindezek alapján álláspontunk szerint a hátrányos helyzet fogalmának ily módon történő meghatározása egy jogalkotói döntés, amely nem önkényes, hiszen a jogalkotó kizárólag a definícióban meghatározott szűk kört kívánja támogatni. (K-OJOGB-190-1/2010.)

Számos panasz érkezett hivatalunkba, amely a felvételi döntésről szóló értesítés időpontját sérelmezte. Minden esetben tájékoztatást adtunk, amely szerint a felsőoktatási intézmények felvételi eljárásairól szóló 237/2006. (XI. 27.) Korm. rendelet 26. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a felsőoktatási intézmény a felvételtől szóló döntését határozatban az általános felvételi eljárásban augusztus 1-jéig közli írásban a jelentkezővel. (OK-K-OJOGB-259/2010., OK-K-OJOGB-260/2010., OK-K-OJOGB-285/2010.)

TANULMÁNYI ÉS VIZSGAÜGYEK

Többen sérelmezték képzésük órabeosztását. Elmondtuk, hogy bár a felvetett probléma valóban jelen van több felsőoktatási intézményben, a tanórák beosztása és ütemezése az intézményi autonómia körébe tartozó kérdés, amelyben elsősorban érdekérvényesítő eszközök igénybevételevel lehet változást elérni. (OK-K-OJOGB-316/2010.)

Egy hallgató azzal a panasszal fordult hozzánk, hogy kurzusai tényleges óraszámja kevesebb a meghirdetettnél. A felsőoktatási tárgyú jogszabályok alábbi, a tanórák számának meghatározására, és a tájékoztatásra vonatkozó garanciális jellegű keretszabályairól tájékoztattuk. A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 33. § (3) bekezdése értelmében a részdíós képzés lehet esti vagy levelező képzés munkarendje szerint szervezett képzés. A részdíós képzés időtartama a teljes idejű képzés tanóráinak legalább harminc, legfeljebb ötven százaléka lehet. Az 57. § (5) bekezdése alapján a kormány határozza meg a kreditrendszerű képzés általános szabályait, valamint a tanulmányi tájékoztató összeállítására vonatkozó alapelveket. Ennek a kötelezettségének a kormány a felsőoktatási törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendeletben tesz eleget. A kormányrendelet 23. §

(3) bekezdése kimondja, hogy a tantervben a tantárgyakhoz tanórákat és kreditértékeket kell rendelni (kreditallokáció). A kormányrendelet 22. § (3) bekezdés ba) pontja szerint a tanulmányi tájékoztató szakokra vonatkozó tudnivalókat tartalmazó részét úgy kell összeállítani, hogy a hallgató megismerhesse – többek között – a tanórák számát. (OK-K-OJOGB-372/2010.)

Szintén a felsőoktatási intézmény, és azon belül különösen az oktatói autonómiát érintő kérdés az értékelés.

Egy hallgató az értékelés szabályairól érdeklődött. Tájékoztattuk, hogy a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Ftv.) 95. § (1) bekezdés d) pontja értelmében az oktatói munkakörben foglalkoztatottat megilleti az a jog, hogy a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint megválassza a hallgatókat, továbbá irányítsa és értékelje a hallgató munkáját. Ez a rendelkezés azzal magyarázható, hogy azokat, akik közreműködnek a felsőoktatás feladatainak megvalósításában, a tanítás, tudományos kutatás szabadságát, a szakmai, módszerbeli önállóságot biztosító egyéni jogok illetik meg. Az oktatókat nem köti egyetlen jogi előírás sem arra nézve, hogy miként értékeljék a hallgatók munkáját, nagyfokú autonómiával rendelkeznek, csupán az egyetemi szabályzatra kell tekintettel lenniük. Erre való tekintettel, az értékeléssel kapcsolatos intézményi döntéseket hivatalom sem vizsgálhatja. Ugyanakkor az Ftv. 73. § (2) bekezdése alapján a hallgató a felsőoktatási intézmény döntése vagy intézkedése, illetve intézkedésének elmulasztása ellen - a közléstől, ennek hiányában a tudomására jutásától számított tizenöt napon belül - jogorvoslattal élhet, kivéve a tanulmányok értékelésével kapcsolatos döntést. Az Ftv. ez alól egy esetben tesz kivételt, ha a tanulmányok értékelésével kapcsolatos döntés nem a felsőoktatási intézmény által elfogadott követelményekre épült, illetve a döntés ellentétes a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában foglaltakkal, vagy megszegték a vizsga megszervezésére vonatkozó rendelkezéseket. (OK-K-OJOGB-218/2010.)

Láthatóan az egyik legkomolyabb problémát jelenti az oklevél kiadásának feltételéül támasztott nyelvvizsga-követelmény. A témakörben nagy számú beadvány érkezett hozzánk.

Az előző évekhez képest csökkent, de továbbra is magas maradt azoknak a megkereséseknek a száma, amelyek a 40. életév betöltésével együtt járó nyelvvizsga-mentességre vonatkozó jogi szabályozás értelmezését kérték. Elmondtuk, hogy az ezzel kapcsolatos jogszabályokat többször módosították az elmúlt években. A korábbi felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 123. § (10) bekezdése kimondta, hogy amennyiben az adott szakra vonatkozó képesítési követelmények általános nyelvvizsgát írnak elő, a követelmény teljesítése alól mentesülnek azok az egyetemi és főiskolai szintű képzésre felvett hallgatók, akik tanulmányaik – első évfolyamon történő – megkezdésének évében legalább a 40. életévüket betöltik. Ezt a rendelkezést 2003-ban, illetve 2004-ben úgy módosították, hogy a kedvezményt kiterjesztették azokra a hallgatókra is, akik a 2003 júliusában folytatott, illetve a 2003/2004. tanévben első évfolyamon megkezdett tanulmányaik során a szak képesítési követelményeiben meghatározott képzési idő alatt töltik be a 40. életévüket. A 2006. március 1-jétől hatályos új felsőoktatási törvény (a továbbiakban: Ftv.) 150. § (1) bekezdése szerint, ha az oklevél, illetve bizonyítvány megszerzésének az előfeltétele az általános nyelvvizsga megléte, a követelmény teljesítése alól

mentesülnek azok a hallgatók, akik tanulmányaiknak első évfolyamon történő megkezdésének évében legalább a negyvenedik életévüket betöltik. A fenti szabályozás alapján tehát az alábbi megállapításokat tehetjük. A főszabály – mind a régi, mind az új Ftv. alapján – az, hogy csak abban az esetben mentesíthető a hallgató a nyelvvizsgatételi kötelezettsége alól, ha 40. életévét a tanulmányainak első évfolyamon történő megkezdésének évében betölti, vagy azt megelőzően betöltötte. Ez alól a szabály alól kivételt képeznek azok a hallgatók, akiknek hallgatói jogviszonya már 2003. július 1-jén fennállt vagy 2003 szeptemberében keletkezett, mert ők abban az esetben is mentesülnek a nyelvvizsga kötelezettség alól, ha 40. életévüket a szakjukra vonatkozó képesítési követelményekben meghatározott képzési idő alatt töltötték be. Mind a főszabály, mind a kivétel esetében fontos kitétel, hogy a szakra vonatkozó képesítési követelmények általános nyelvvizsgát írjanak elő. (OK-K-OJOGB-249/2010., OK-K-OJOGB-266/2010., OK-K-OJOGB-416/2010., OK-K-OJOGB-469/2010., OK-K-OJOGB-521/2010., K-OJOGB-90/2010., K-OJOGB-295/2010., K-OJOGB-351/2010., OK-K-OJOGB-96/2010., OK-K-OJOGB-114/2010., K-OJOGB-446/2010.)

Egy olyan eset kapcsán, amelyben kérdésként merült fel, hogy a beiratkozott, de hallgatói jogviszonyát szüneteltető hallgató esetében mely tanévet kell a fenti törvényi rendelkezésnek megfelelően a tanulmányok megkezdéseként tekinteni, leírtuk, hogy a tanulmányok megkezdésének éve az az év, amikor a hallgatói jogviszony létrejön. Az Ftv. 39. § (4) bekezdése szerint ugyanis az, aki a felsőoktatási intézménybe felvételt nyert, az adott felsőoktatási intézménnyel - a felvételi döntés évében - hallgatói jogviszonyt létesíthet. A hallgatói jogviszony a beiratkozással jön létre. A beiratkozott hallgatóról a felsőoktatási intézmény törzslapot állít ki. Szüneteltetni is csak a már megkezdett tanulmányokat lehet az Ftv. 50. § (1) bekezdése alapján. Megvizsgáltuk a kérdést a hallgatói jogviszony szüneteltetésének lehetősége szempontjából is. Az Ftv. 50. § (1) bekezdése kimondja, hogy a hallgatói jogviszony első szünetelésre – ha a tanulmányi és vizsgaszabályzat eltérően nem rendelkezik – csak az első félév sikeres teljesítése után kerülhet sor. A hallgatói jogviszony szüneteltetésével kapcsolatos további kérdéseket – beleértve az első félév sikeres teljesítése előtti szünetelés lehetőségét – a tanulmányi és vizsgaszabályzat szabályozza. Vagyis az első évfolyam megkezdése előtt csak akkor szüneteltetheti a hallgató a jogviszonyát, ha az adott intézményben erre lehetőség van. Ez az intézményeknek nyújtott szabadság azonban nem vezethet oda, hogy – bizonyos esetben – eltekinthessenek egy, az állam által támasztott fontos követelmény, nevezetesen a diploma kiadásához szükséges nyelvvizsga megszerzésének kötelezettségétől. Amennyiben ez lehetséges lenne, akkor azzal előállhatna az a helyzet, hogy ugyanolyan szakok esetében az egyik felsőoktatási intézmény megköveteli a nyelvvizsgát, a másik pedig nem. Ez a gyakorlat pedig a hallgatók hátrányos megkülönböztetését valósítaná meg. (OK-K-OJOGB-370/2010.)

Az elmúlt évekhez hasonlóan többen érdeklődtek a nyelvvizsgatételi kötelezettség alóli mentesítés egyéb esetei iránt.

Egy konkrét esetben azzal a kérdéssel keresték meg a hivatalt, hogy nyelvvizsga mentesség illeti-e meg a magyarországi kisebbségek valamelyikéhez tartozó hallgatót. Elmondtuk, hogy a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény nem tartalmaz rendelkezést, amely értelmében nemzeti vagy etnikai hovatartozás alapján mentesíthető lenne a hallgató az öt terhelő nyelvvizsgatételi kötelezettség alól. A

törvény ilyen rendelkezést – az esélyegyenlőség biztosítása végett – kizárólag a fogyatékossgal élő hallgatók, valamint – bizonyos feltételek fennállása esetén – a 40. életévükben felsőoktatási tanulmányokra jelentkezők esetében biztosít. (OK-K-OJOGB-394/2010.)

A felsőoktatási törvény 39. § (7) bekezdése értelmében, a Kormány előnyben részesítési követelményt állapíthat meg a hátrányos helyzetű hallgatói csoport és a fogyatékossgal élő jelentkezők csoportjához tartozók részére. Többen érdeklődtek arról, hogy ők a jogosultak körébe tartoznak-e, illetve hogyan vehetik igénybe a jogszabályban biztosított kedvezményt.

Tájékoztattuk a hozzánk fordulót, hogy az Ftv. 61. § (1) bekezdése alapján a fogyatékossgal élő hallgatót szükség esetén mentesíteni kell a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetőleg szintje alól. Az úgynevezett előnyben részesítési követelményeket, és a fogyatékossgal igazolásának rendjét az Ftv. egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelet 18-20. §-a tartalmazza. Tapasztalatunk szerint gyakran csak a nyelvvizsgatételi kötelezettség teljesítésekor, a nyelvtanulás közben derül ki egy hallgatóról, hogy valamely beszédhiba, például diszlexia miatt nem tudja teljesíteni az idegen nyelvi követelményeket. Érdemes ezért elgondolkozni azon, hogy ha az idegen nyelv tanulása nehézségekre ütközik, nem ilyen jellegű problémáról van-e szó. (OK-K-OJOGB-416/2010.)

Egy másik beadványozó számára részletesen is megírtuk a felsőoktatásról szóló törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelet vonatkozó előírásait. A 18. § (1) bekezdése értelmében a fogyatékossgal élő hallgató számára – kérelmére – a felsőoktatási intézmény a tanterv előírásaitól részben vagy egészében eltérő követelményeket állapíthat meg, illetve azok teljesítésétől eltekinthet. Az (5) bekezdés b) pontja értelmében a diszlexiás - diszgráfiás hallgató

- ba) írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát vagy szóbeli helyett írásbeli vizsgát tehet,
- bb) ha fogyatékossga miatt nem képes az államilag elismert C típusú nyelvvizsga írásbeli követelményeinek teljesítésére, felmentést kaphat a B típusú (írásbeli) nyelvvizsga letétele alól,
- bc) ha fogyatékossga miatt nem képes az államilag elismert C típusú nyelvvizsga szóbeli követelményeinek teljesítésére, felmentést kaphat az A típusú (szóbeli) nyelvvizsga letétele alól,
- bd) a hallgatónak írásbeli vizsga esetén a nem fogyatékossgal élő hallgatók esetében megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési időt kell biztosítani,
- be) részére az írásbeli beszámolóknál a számítógép használata megengedett,
- bf) részére a vizsga esetén a szükséges segédeszközöket (pl. írógép, helyesírási szótár, értelmező szótár, szinonima szótár) biztosítani kell,
- bg) ha fogyatékossga miatt nem képes az államilag elismert C típusú nyelvvizsga szóbeli és írásbeli követelményeinek teljesítésére, felmentést kaphat a nyelvvizsga letétele alól.

A fogyatékossgal megállapításának és igazolásának rendjét a rendelet 19. §-a szabályozza. E szerint a fogyatékossgal élő hallgató fogyatékossgának típusát és mértékét, annak végleges vagy időszakos voltát szakvéleménnyel igazolja. A szakvélemény kiadására – amennyiben a jelentkező fogyatékossga már a közoktatási tanulmányai során is fennállt, és erre tekintettel tanulmányai és az érettségi vizsga során kedvezményben részesült – a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényben meghatározott szakértői és rehabilitációs bizottság jogosult. Ebben az esetben a hallgató a felsőoktatási intézmény szabályzatában meghatározott módon nyújtja be azoknak a közoktatási intézmény által kiállított dokumentumoknak – az intézmény által hitelesített – másolatát, melyek igazolják, hogy fogyatékossga a középfokú tanulmányai során fennállt és emiatt kedvezményben részesült. (OK-K-OJOGB-494/2010.)

Egy fogyatékkal élő hallgató beadványában arról érdeklődött, hogy egy igazságügyi orvosszakértő által adott szakvélemény alapján mentesülhet-e a nyelvvizsgatételi kötelezettsége alól. Tájékoztattuk, hogy a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 39. § (7) bekezdése kimondja, hogy a Kormány előnyben részesítési követelményt állapíthat meg a fogyatékossgal élő jelentkezők csoportjához tartozók részére azzal, hogy az előnyben részesítés kizárólag az előnyben részesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható, és nem vezethet alap- és mesterképzésben az oklevél által tanúsított szakképzettség, illetve felsőfokú szakképzésben a bizonyítvány által tanúsított szakképzés megszerzéséhez szükséges alapvető tanulmányi követelmények alóli felmentéshez. Ezen felhatalmazásnak megfelelően a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelet rendelkezik az előnyben részesítési és a fogyatékossgal élő hallgatókra vonatkozó részletes szabályokról. A Korm. rendelet 18. §-a kimondja, hogy a fogyatékossgal élő hallgató számára - kérelmére - a felsőoktatási intézmény a tanterv előírásaitól részben vagy egészen eltérő követelményeket állapíthat meg, illetve - figyelemmel a felsőoktatási törvény 39. §-ának (7) bekezdésére - azok teljesítésétől eltekinthet. Azonban felhívtuk a figyelmét arra, hogy a Korm. rendelet 19. §-a értelmében a fogyatékossgal élő hallgató fogyatékossgának típusát és mértékét, annak végleges vagy időszakos voltát szakvéleménnyel igazolja. A szakvélemény kiadására - amennyiben a jelentkező fogyatékossga már a közoktatási tanulmányai során is fennállt, és erre tekintettel tanulmányai és az érettségi vizsga során kedvezményben részesült, - a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényben meghatározott szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve - amennyiben a fogyatékossgát később állapították meg, - kizárólag az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet jogosult. Tehát a hallgató fogyatékossgára tekintettel - a 19. § (1) bekezdése szerinti - szakvélemény alapján kérheti a tanulmányi kötelezettségek teljesítése, illetve a vizsgák alóli részleges vagy teljes felmentését vagy azok más módon történő teljesítésének engedélyezését, így a fentebb felsorolt kedvezmények csak abban az esetben illetik meg őt, amennyiben érvényes és hatályos szakvéleménnyel igazolja erre való jogosultságát. Ezért javasoltuk, hogy keresse fel a fent említett Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézetet, és kérje szakértőik segítségét. (K-OJOGB-34-1/2010.)

Amennyiben a nyelvi követelményt nem teljesítette, a hallgató az oklevelét nem kaphatja meg.

Egyik beadványozónk az iránt érdeklődött, hogy a záróvizsga letételét követően mennyi időn belül kell igazolnia az oklevél kiadásához szükséges nyelvvizsga meglétét. Tájékoztattuk arról, hogy a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 62. § (1) bekezdése értelmében a felsőfokú tanulmányok befejezését igazoló oklevél kiadásának előfeltétele a sikeres záróvizsga, továbbá - ha e törvény másképp nem rendelkezik - az előírt nyelvvizsga letétele. A jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezések szerint tehát nincs határidő megszabva a nyelvvizsga-követelmény teljesítésére. 2003. július 1. óta az intézményi szabályzatok sem írhatják elő azt, hogy a hallgatók milyen időtartam alatt kell, hogy eleget tegyenek az oklevelük kiadásához szükséges nyelvvizsga követelménynek. A záróvizsga nem évül el, az arról szóló igazolásról központi nyilvántartást vezetnek. (OK-K-OJOGB-417/2010.)

Szintén az oklevél megszerzésével kapcsolatban érdeklődött az iránt a beadványozó, hogy sikeres záróvizsgát igazoló dokumentum birtokában, de nyelvvizsga hiányában milyen végzettséggel rendelkezik a hallgató. Elmondtuk neki, hogy a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 62. § (7) bekezdése értelmében, ha az oklevél kiadására azért nincs lehetőség, mert a nyelvvizsga-bizonyítványt nem tudták bemutatni, a felsőoktatási intézmény igazolást állít ki. Az igazolás végzettséget és szakképzettséget nem

igazol, tanúsítja a záróvizsga eredményes letételét. A kiadott igazolásokról központi nyilvántartást kell vezetni. Vagyis az ilyen igazolással rendelkező hallgatónak még nincsen végzettsége és szakképzettsége. Végzettséget és szakképzettséget igazoló oklevél csak a nyelvvizsga követelményeinek teljesítését követően adható ki. (OK-K-OJOGB-458/2010.)

A tévesen kiállított diplomát természetesen be kell vonni. Mi számít vajon erre okot adó esetnek?

A beadványozó arról érdeklődött, hogy mit tehet abban az esetben, ha a diplomáját – amelyet munkavállalás során fel kíván használni – a korábbi férjezett nevére állították ki, amely név a bizonyítvány kiállításakor még valóban az ő hivatalos neve volt, ám azóta a neve új házasságkötés következtében már más. A beadványozó esete nem különbözik érdemben bármely más névváltoztatási esettől. A korábbi nevére kiállított oklevél megváltoztatását nem kérheti, az oklevélnek ugyanis a megszerzésekor fennállt tényeket kell tartalmaznia. Ennek ellenére természetesen felhasználhatja az eredeti nevére kiállított okiratokat. Annyit kell csak tennie, hogy igazolja, hogy valóban ugyanaz az ember, mint aki a bizonyítványt annak idején kapta. Ezt pedig a jelenlegi személyi irataival, az eredeti bizonyítvánnyal, és szükség esetén a névváltozásról szóló iratokkal tudja bizonyítani. (OK-K-OJOGB-246/2010.)

Az Oktatási Jogok Biztosa Hivatalába panasz érkezett egy okleveles gyógytornásztól, aki 2008-ban szerzett oklevelet az egyik felsőoktatási intézményben. A panaszos állítása szerint az oklevele hibásan került kiállításra, amelyet később nem megfelelően javítottak ki. A beadványozó előadta, hogy az oklevél átvétele után vette észre, hogy az oklevél minősítése alacsonyabb, mint ahogy a tanulmányi és vizsgaszabályzat alapján előre számítható volt. Ezt a következő munkanapon jelezte is, amikor kiderült, hogy a karon eltértek a dokumentált értékelési mechanizmustól, és többszörös kerekítési hibákat követtek el. Ezt követően a panaszos első fokon kérte a helyesen értékelt, új oklevél kibocsátását, amit a dékán elutasított. Ez ellen a döntés ellen az egyetem szabályzatait betartva jogorvoslattal élt a következő szinten. Másodfokon igazolódott az állításai helyessége, és született egy határozat, amely a jogorvoslati kérelmet helyben hagyta, és jogerőre emelkedett. A másodfokú határozatot azonban a dékán úgy hajtotta végre, hogy bekérte az oklevelet, majd postán küldte ki azt. Tehát a panaszos kész tényként szembesült azzal, hogy az eredeti, hibás oklevelet kapta vissza a belső borítóra tett dékáni bejegyzésekkel. Ezt az eljárást a panaszos rendkívül sérelmesnek tartotta, ugyanis így az oklevele negatív feltűnést kelt, határozott hátrányt jelent, hiszen magyarázkodásra kényszeríti őt. A hivatal működését szabályozó 40/1999. (X. 8.) OM rendeletben biztosított hatáskörrel élve vizsgálatot indítottunk az ügyben. Első körben telefonon nyilatkozatot kértünk a kar dékánjától. A dékán válaszában előadta, hogy a panaszos oklevelét az egyetem tanulmányi és vizsgaszabályzata felhatalmazása alapján elfogadott kari tanulmányi ügyrendje alapján állította ki. A panaszos ennek az ügyrendnek a számítási módját vitatta. A dékán álláspontja szerint azonban az oklevél kiállítása során nem követte el hibát, csupán a hallgató értelmezése szerint az alkalmazott kerekítések nem feleltek meg az általa alkalmazott ügyrend értelmezése szerinti módszernek. Nyilatkozott továbbá arról is, hogy a Hallgatói Ügyek Jogorvoslati Bizottsága másodfokú határozatának végrehajtása során a határozat indokolásában szereplő „... .. oklevelét a vizsgabizottság vezetője módosítsa közepes minősítésűre” kitételét hajtotta végre. Tekintettel arra, hogy az eredeti oklevél – a dékán álláspontja szerint – nem volt hibás, így az oklevél minősítése kizárólag a másodfokú határozat alapján változott meg, melyet az ilyen módon kiállított oklevél tükröz. A dékán előadta továbbá, hogy az oktatási rektorhelyettes – aki egyben a Hallgatói Ügyek Jogorvoslati Bizottságának elnöke volt

a másodfokú eljárásban – levélben kérte az oklevél kicserélését. Ő a levelet megválaszolta és indokolta. Ezt követően a rektor-helyettes a másodfokú határozat eredeti szövegét saját hatáskörben, a panaszos ismételt beadványára hivatkozva pontosította. A dékán álláspontja szerint az ilyen módon pontosított határozat nem felel meg az eljárási rendnek. A hallgató panaszát, a dékán nyilatkozatában foglaltakat és a hivatal rendelkezésére bocsátott egyéb dokumentumokat összevetettük a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel, és az e tárgyban korábban hozott megállapításaink felhasználásával kialakítottuk jogi álláspontunkat.

Az intézmény a gyógytornász által benyújtott jogorvoslati kérelem tárgyában másodfokú határozatot hozott, amelyben a jogorvoslati kérelmet helyben hagyta és egyben az elsőfokú szerv határozatát hatályon kívül helyezte. A másodfokú határozat az indokolás részében az alábbiakat tartalmazza: „A Hallgatói Ügyek Jogorvoslati Bizottsága megállapította, hogy a TVSZ alapján ... gyógytornász oklevelét a vizsgabizottság vezetője módosítsa közepes minősítésűre.”

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Ftv.) 73. § (10) bekezdése a jogorvoslati eljárás kapcsán kimondja, hogy a tényállás tisztázására, a határidők számítására, az igazolásra, a határozat alakjára, tartalmára és közlésére, a döntés kérelemre vagy hivatalból történő kijavítására, kicserélésére, kiegészítésére, módosítására vagy visszavonására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezik a döntés kijavításáról. A 81/A. § (1) bekezdése kimondja, hogy ha a döntésben név-, szám- vagy más elírás, illetve számítási hiba van, a hatóság a hibát - szükség esetén az ügyfél meghallgatása után - kérelemre vagy hivatalból kijavítja, ha az nem hat ki az ügy érdemére, az eljárási költség mértékére vagy a költségviselési kötelezettségre. Tehát a törvény szerint nemcsak a számítási hiba, hanem általában az elírás vagy más hiba is csak akkor javítható ki, ha az nem hat ki az ügy érdemére, az eljárási költség mértékére vagy a költségviselési kötelezettségre. E kivételek indoka az, hogy a kijavítás ellen nincs helye jogorvoslatnak, érdemi jellegű „javítás” esetén viszont a jogorvoslat hiánya alkotmányellenes helyzetet eredményezne. Amennyiben ugyanis érdemi változás történik a döntésben, az már nem tekinthető kijavításnak. Ekkor a döntés az ügyfelek jogát, jogos érdekét érintheti, így biztosítani kell számukra a jogorvoslati jogot. A kijavítás tehát kisebb hiba orvoslására szolgál. Ilyen lehet a házzám elírása, ha az egyébként az ügyfél személyének megállapítását, az érintett ingatlan azonosítását nem befolyásolja, mert például a döntésben más helyen helyesen szerepel, vagy a döntésben szereplő egyéb adatokból az egyértelműen azonosítható. Hasonló elírás fordulhat elő a hatóság által kezelhető egyéb azonosító adatok tekintetében (pl. társadalombiztosítási azonosító jel). Nem ismeretlen, hogy az ügyfél nevét elírják (Kiss helyett Kis személynév kerül a döntésbe). Ezek a hibák javíthatók, feltéve, hogy a javítást követően nem változik az ügyfél személye vagy az eljárás tárgya. Azonban a konkrét ügy kapcsán megállapítható, hogy az oklevél érdemjegyének kijavítása kifejezetten az ügy érdemére hatással lévő döntés, hiszen a jogorvoslati eljárásnak éppen ez az adat volt a tárgya. Ezért az is megállapítható, hogy az oklevél ilyen módon történő javítása a törvény alapján eleve nem lehetséges. Ezt az érvelést támasztja alá a felsőoktatási törvény és végrehajtási rendelete is, ugyanis a Ftv. meghatározza az oklevél formai követelményeit. A 62. § (4) bekezdése kimondja, hogy oklevél kiállítására csak az e törvény hatálya alá tartozó felsőoktatási intézmény jogosult. Az oklevél megnevezést csak a felsőoktatási intézmények által e törvény alapján kiállított, végzettségi szintet és szakképzettséget igazoló okiratra lehet használni. A § (5) bekezdése szerint az oklevél a Magyar Köztársaság címerével ellátott közokirat, amely tartalmazza a kibocsátó felsőoktatási intézmény nevét, OM-azonosítóját, az oklevél sorszámát, az oklevél tulajdonosának nevét, születési nevét, születésének helyét és idejét, a végzettségi szint, illetve az odaítélt fokozat és a szak, szakképzettség, szakirány megnevezését, a kibocsátás helyét, évét, hónapját és napját. Tartalmaznia kell továbbá a felsőoktatási intézmény vezetőjének (illetőleg a tanulmányi és vizsgaszabályzatban meghatározott vezetőnek) és a

záróvizsga-bizottság elnökének eredeti aláírását, a felsőoktatási intézmény bélyegzőjének lenyomatát. Ha a záróvizsga időszakában a hallgató nem rendelkezik nyelvvizsgát igazoló okirattal, és ezért az oklevél kiállítására a záróvizsga vizsgaidőszakát követően kerül sor, a záróvizsga-bizottság elnöke helyett a tanulmányi és vizsgaszabályzatban meghatározott vezető is aláírhatja az oklevelet. A felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzata további - a személyes adatok körébe nem tartozó - adatok feltüntetését írhatja elő. A kiadott oklevelekről központi nyilvántartást kell vezetni. Ezt a rendelkezést bontja ki a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelet 10. számú melléklete, amely meghatározza a kötelezően használt okiratok formaszövegeit, így az oklevél formaszövegét és a használható záradékokat is. Ezek között nem található javításra vonatkozó záradék. Tekintettel arra, hogy záradékként kizárólag a jogszabályban meghatározottak szolgálhatnak, így tehát a fentiek alapján megállapítható, hogy a dékán által alkalmazott javítási forma a jogszabályoknak nem megfelelő.

Mindemellett az oklevél ily módon történő kijavítása az egyenlő bánásmód követelményének megsértését is okozza. Ugyanis a Ftv. 9. § (1) bekezdése kimondja, hogy a felsőoktatás szervezésében, irányításában, működtetésében, feladatainak végrehajtásában közreműködők a hallgatókkal, az oktatókkal és a felsőoktatásban dolgozókkal kapcsolatos döntéseik, intézkedéseik meghozatalakor az egyenlő bánásmód követelményét kötelesek megtartani. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8. § értelmében közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül különösen az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője (a továbbiakban együtt: tulajdonsága) miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne. Ezen rendelkezés alapján megállapítható, hogy a panaszossal szemben hátrányos megkülönböztetés valósult meg, hiszen más pedagógusok (akik akár más felsőoktatási intézményben és más időpontban is végeztek) pontosan kitöltött, hibátlan, nem megjegyzésekkel ellátott oklevelet vehettek kézhez, amely a későbbi munkavállalásuk során nem okozott számukra gondot – ellentétben a panaszossal, aki minden olyan alkalommal, amikor a diplomáját bemutatni köteles, egyben magyarázkodni is kényszerül.

Az egyenlő bánásmódról szóló törvény 7. § (2) bekezdése kimondja, hogy ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az olyan magatartás, intézkedés, feltétel, mulasztás, utasítás vagy gyakorlat (a továbbiakban együtt: rendelkezés) nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét

a) amely a hátrányt szenvedő fél alapvető jogát másik alapvető jog érvényesülése érdekében, elkerülhetetlen esetben korlátozza, feltéve, hogy a korlátozás a cél elérésére alkalmas és azzal arányos,

b) amelynek az a) pont hatálya alá nem tartozó esetekben tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, ésszerű indoka van.

A rendelkezéseket megvizsgálva megállapítható, hogy ebben az esetben sem az a) sem a b) pontban meghatározott esetkör nem áll fenn, hiszen a dékán személyes meggyőződése nem tekinthető ésszerű indoknak, sem arányos, mások jogait védő korlátozásnak. Sőt megállapítható, hogy ez a személyes meggyőződés még a másodfokon eljáró szerv döntésével is ellentétes, és célja a panaszos hátrányos helyzetbe hozása a jogorvoslati kérelem benyújtása és kedvező megítélése miatt. A Ftv. 74. §-a értelmében a fenntartói irányítás, illetőleg az intézményi hatáskörben, a gyakorlati képzés során a hallgató ügyeiben hozott, az egyenlő bánásmód követelményét sértő döntés semmis. A semmis döntés érvénytelenségére bárki határidő nélkül hivatkozhat. A semmisség megállapítását, ha a döntést a felsőoktatási intézmény hozta, a 73. § (2)-(9) bekezdésében szabályozott eljárás keretében, illetve, ha a döntést a gyakorlati képzés résztvevője vagy a fenntartó hozta, a bíróságtól lehet kérni. A bíróság elrendelheti a normatív költségvetési hozzájárulás folyósításának részben vagy egészben történő felfüggesztését, ha a felsőoktatási intézmény, illetve az intézmény fenntartója az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének

következményeit a jogsértést megállapító bírósági ítéletben meghatározott időpontig nem orvosolja. A felfüggesztés az ítéletben meghatározottak végrehajtásáig szólhat. A bíróság ebben a kérdésben harminc napon belül dönt.

Tehát a fentebb kifejtett megállapításokra alapozva a hivatal működését szabályozó 40/1999. (X. 8.) OM rendelet 7. § (7) bekezdésében biztosított jognál fogva azzal a kezdeményezéssel fordultunk az intézmény vezetője felé, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket a jogszerű állapot helyreállítása érdekében oly módon, hogy gondoskodjon a panaszos oklevélének bevonásáról és a másodfokú határozatnak megfelelő, új oklevél kiadásáról. Az intézmény a kezdeményezésnek végül eleget tett. (K-OJOGB-43-10/2010.)

A HALLGATÓK ÁLTAL FIZETENDŐ DÍJAK, TÉRÍTÉSEK ÉS A RÉSZÜKRE NYÚJTHATÓ TÁMOGATÁSOK

A finanszírozás tekintetében a kiinduló kérdés mindig az, hogy a hallgató államilag támogatott, vagy költségtérítéssel képzésben vesz-e részt.

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 55. § (2) bekezdése értelmében egy személy tizenkét féléven át folytathat a felsőoktatásban tanulmányokat államilag támogatott képzésben (a továbbiakban: támogatási idő). A támogatási időbe be kell számítani a megkezdett államilag támogatott félévet is, kivéve, ha betegség, szülés vagy más, a hallgatónak fel nem róható ok miatt nem sikerült befejezni a félévet. Az államilag támogatott képzésben való részvételt nem zárja ki a felsőoktatásban szerzett fokozat és szakképzettség megléte, azzal a megkötéssel, hogy azonos képzési ciklusban (értsd: alapképzésben, mesterképzésben, doktori képzésben) államilag támogatott képzésben kizárólag az 56. § (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén folytathatók tanulmányok. A törvény 56. § (3) bekezdés a) pontja szerint a támogatási idő számításakor egy félévként kell nyilvántartani, ha a hallgató – az elsőként megkezdett képzésének legkésőbb harmadik félévében létesített további (párhuzamos) hallgatói jogviszonyára tekintettel – egyidejűleg több felsőoktatási intézménnyel áll hallgatói jogviszonyban. (OK-K-OJOGB-292/2010., OK-K-OJOGB-427/2010., OK-K-OJOGB-538/2010.)

Idén is többen érdeklődtek az iránt, hogy miként kerülhetnek át költségtérítéssel képzési formáról államilag támogatott képzési formára. Az átsorolásra és az átjelentkezésre vonatkozó jogi szabályozásról tájékoztattuk őket. Elmondtuk, hogy a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 55. § (1) bekezdése kimondja, hogy ha az államilag támogatott hallgatói létszámkeretre felvett hallgatónak a tanulmányai befejezése előtt megszűnik a hallgatói jogviszonya, vagy az 59. § (4) bekezdésének c) pontjában foglalt feltétel nem teljesítése esetén, illetve egyéb okból tanulmányait költségtérítéssel képzésben folytatja tovább, helyére - ilyen irányú kérelem esetén - a felsőoktatási intézményben költségtérítéssel képzésben tanulmá-

nyokat folytató kiemelkedő tanulmányi teljesítményű hallgató léphet. Ezen rendelkezés két feltételt szab az átkerüléshez. Egyrészt, hogy kérelmet kell benyújtani, másrészt pedig kiemelkedő tanulmányi teljesítménnyel kell rendelkezni. Az államilag támogatott és költség-térítéssel képzési forma közötti átsorolás rendjének konkrét szabályait a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet 29. §-a tartalmazza. Az (5) bekezdés értelmében megürlt államilag támogatott hallgatói létszámkeretre az vehető át, aki az utolsó két bejelentkezett félévében megszerezte az ajánlott tantervben előírt kreditmennyiségnek legalább az 50%-át és az összesített korigált kreditindex alapján létrehozott hallgatói rangsor elején lévő hallgató, továbbá akinek az összesített korigált kreditindexe magasabb, mint az államilag támogatott hallgatók összesített korigált kreditindex-jegyzékén a rangsor alsó ötödénél elhelyezkedő hallgató összesített kreditindexe. (OK-K/OJGB-427/2010.)

Ha az eldölt, hogy költségtérítéses marad a hallgató, akkor is lehet még esélye az összeg mérséklésére.

Egy beadványozó hivatalunkhoz érkezett elektronikus levelében a felsőoktatási intézmények számára fizetendő költségtérítés méltányosságból történő csökkentésének lehetőségéről érdeklődött. Tájékoztattuk, hogy a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 126. §-a rendelkezik a költségtérítés megállapításának szabályairól. A § (1) bekezdése szerint, ha a hallgató költségtérítéses képzésben vesz részt, meghatározott szolgáltatásokért költségtérítést, míg más meghatározott szolgáltatásokért térítési díjat kell fizetnie. A költségtérítés és a térítési díj megállapításának és módosításának rendjét a térítési és juttatási szabályzatban kell meghatározni. A térítési és juttatási szabályzat alapján a hallgató és a felsőoktatási intézmény megállapodásban rögzíti a költségtérítés és a térítési díj összegét. A költségtérítés mértékét a felvételi tájékoztatóban közzé kell tenni. Ugyanezen § (3) bekezdése alapján a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni azokat a szabályokat, amelyek alapján a rektor dönt a költségtérítéses képzésben részt vevő hallgató esetén a tanulmányi eredmények alapján járó és a szociális helyzet alapján adható kedvezményekről, a részletfizetés engedélyezéséről. A jogszabályok a költségtérítés csökkentése tekintetében további szabályokat nem állapítanak meg, az a felsőoktatási intézmény hatáskörébe tartozik, ezért javasoltuk, hogy a hallgató tanulmányozza az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatát és a térítési és juttatási szabályzatot. (K-OJGB-8/2010.)

A költségtérítés-fizetési kötelezettség minden aktív félévben fennáll.

Tájékoztattuk a beadványozót, hogy a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 40. § (3) bekezdése második mondata úgy rendelkezik, hogy a hallgatónak – a képzési időszak megkezdése előtt – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint be kell jelentenie, hogy folytatja-e tanulmányait, vagy az adott képzési időszakban hallgatói jogviszonyát szünetelteti.

Amennyiben a hallgató nem szünetelteti tanulmányait, és azt nem is jelzi az intézmény felé, hogy egyáltalán nem kívánja többé folytatni a tanulmányokat, akkor a hallgatói jogviszony aktív, és ebben az esetben valóban jár a költségtérítés az intézménynek, függetlenül attól, hogy az órákra valóban bejárt-e a hallgató.

Ezért azt javasoljuk mindig, hogy a hallgató először az intézményi szabályzatból tájékozódjon, hogy a törvény szerinti bejelentkezés hogyan zajlik az intézményében. (K-OJOGB-298/2010.)

Az államilag támogatott képzésben részt vevő hallgatók lehetnek juttatásképesek. Ide tartoznak a különféle ösztöndíjakkal összefüggő kérdések.

Az egyik hallgató felsőoktatási intézménye tanulmányi és szociális ösztöndíj kifizetésére vonatkozó gyakorlatát sérelmezte. Tájékoztattuk, hogy a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 46. § (5) bekezdés b) pontja értelmében a hallgató joga, hogy vagyoni viszonyaira, jövedelmi helyzetére, tanulmányi eredményére tekintettel pénzbeli, illetve természetbeni gondoskodásban részesülhessen, e körben különösen szociális vagy más ösztöndíjban (így különösen tanulmányi, doktorandusz, köztársasági) részesüljön. A törvény 21. § (4) bekezdés d) pontja értelmében a hallgatói követelményrendszerben (a térítési és juttatási szabályzatban) kell meghatározni a hallgatói juttatások elosztásának rendjét. Tekintettel arra, hogy a felsőoktatási törvény nem mond többet az ösztöndíjak kifizetéséről, mert azt a felsőoktatási intézményeknek szabályzataikban kell rendezniük, javasoltuk, hogy tanulmányozza át az intézményi szabályzatot, hogy kiderüljön, az intézmény aszerint járt-e el. (OK-K-OJOGB-424/2010.)

Egy másik hallgató az iránt érdeklődött, hogy a képzési idő túllépése esetén, de államilag támogatott képzésben részt vevő hallgatóként, részesülhet-e rendszeres szociális valamint tanulmányi ösztöndíjban. Tájékoztattuk őt az e tárgyban korábban kialakított álláspontunkról. A felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet 10. §-a alapján a tanulmányi, valamint a rendszeres szociális ösztöndíjra jogosultak meghatározásakor csak az államilag támogatott képzésben való részvétel a kötelező törvényi feltétel. Az ösztöndíjakra való jogosultság további szempontjait az intézmény maga állapítja meg térítési és juttatási szabályzatában. A jogszabályok azonban meghatározzák azokat az elveket, amelyekben belül az intézmény helyi szabályzatában az egyes ösztöndíjak odaítélésének szempontjait kialakíthatja. A rendelet 16. §-a a rendszeres szociális ösztöndíjnál megállapítja, hogy az a tanuló szociális helyzete alapján folyósított juttatás, tehát odaítélésének szempontjai csak szociális jellegű mércén alapulhatnak, más esetben ugyanis az ösztöndíj nem tudná ellátni a jogalkotó által megállapított célját. A tanulmányi idő túllépése azonban nem szociális, hanem tanulmányi mérce, így tanulmányi ösztöndíj megvonásának a fentiek értelmében lehet, de rendszeres szociális ösztöndíj megtagadásának nem lehet alapja. (OK-K-OJOGB-486/2010.)

Két hallgató fordult a hivatalhoz, és panaszukban előadták, hogy eddigi tanulmányaik alatt mindketten folyamatosan kimagasló teljesítményt nyújtottak, ezért úgy döntöttek, hogy megpályázzák a köztársasági ösztöndíjat. Többször érdeklődtek a Tanulmányi Osztályon, hogy befolyásolja-e az elbírálást az, hogy bolognai rendszerű képzésben vesznek részt, ahol azt a tájékoztatást kapták, hogy a pályázatukat elfogadják, ha a tanulmányaikat ugyanabban a felsőoktatási intézményben folytatják tovább. A pályázatot beadták, és a felállított rangsorban az első két helyre kerültek. Ezt követően értesítést kaptak arról, hogy törölték őket a pályázók közül, mivel a hallgatói jogviszonyuk megszakadt. Ezt követően az is eldőlt, hogy felvételt nyernek mesterképzésre. Az ügyben a hivatal feladatairól és működésének szabályairól szóló 40/1999. (X. 8.) OM rendeletben biztosított jogkörrel élve vizsgálatot indítottunk. Az eljárás során nyilatkozatot kértünk a panasszal érintett intézmény rektorától. A rektor a válaszában előadta, hogy a köztársasági ösztöndíj pályázat elbírálására 2009. július 7-én került sor, míg a mesterképzésre való felvételi döntés csak ezt követően, július 25-én született meg. Kiderült továbbá, hogy az egyetem karainak jogértelmezése nem egységes, ugyanis a karok többsége ezt az érvelést követte, azonban volt olyan kar, amely eltérő eredményre jutott. Az intézmény álláspontja szerint a felsőoktatásról szóló 2005.

évi CXXXIX. törvény 39. § (4) bekezdése értelmében a hallgatói jogviszony a beiratkozással jön létre. Ugyanakkor a 76. § (5) bekezdése szerint nem szűnik meg a hallgatói jogviszonya annak, aki a többciklusos képzés következő szakaszában vagy a felsőfokú szakképzést követően az alapképzésben folytatja tanulmányait, feltéve, hogy a tanulmányait megszakítás nélkül, a soron következő tanulmányi félévben, ugyanabban a felsőoktatási intézményben folytatja tovább. Tehát ahhoz, hogy a hallgatói jogviszony visszamenőleges folytonosságát meg lehessen állapítani, szükséges, hogy a hallgató a soron következő tanulmányi félévben regisztráljon. A pályázat elbírálásának időpontjában azonban a regisztrációra még nem kerülhetett sor. Továbbá figyelembe kell venni azt a körülményt is, hogy a jogalkotói szándék szerint az ösztöndíj az adott képzés közben elért kimagasló eredmények elismerésére és ösztönzésére szolgál, viszont az első éves mesterképzésben részt vevő hallgatók, egy új képzési ciklusban vesznek részt, ahol még nincs olyan eredmény, amely alapján adományozható lenne az ösztöndíj. Végül a rektor azt is elmondta, hogy arra az esetre, ha volt olyan kar, amely szabálytalanul hozta meg a döntését, le kell szögezni, hogy ez nyilvánvalóan nem alapozza meg a többi kar Bíráló Bizottságának az ügyre vonatkozó, helyes értelmezéstől való eltérését. Az egyetem főtitkára az irányadó jogértelmezést a pályázat kiírásakor minden kari illetékessel közölte, így az esetleges félretájékoztatás legfeljebb személyi mulasztás lehet, de semmiképp nem az intézményi álláspont közlése. A rektor nyilatkozatát, a hallgatók panaszában foglaltakat és a hivatal rendelkezésére bocsátott egyéb dokumentumokat megvizsgáltuk, összevetettük a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel, és ennek nyomán kialakítottuk az alábbi álláspontot. A köztársasági ösztöndíj adományozásának rendjét és feltételeit - a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Ftv.) 104. § (5) bekezdése alapján - a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) tartalmazza. A Kormányrendelet 24. §-a értelmében köztársasági ösztöndíjban az az alap- vagy mesterképzésben részt vevő hallgató részesülhet, aki adott vagy korábbi tanulmányai során legalább két félévre bejelentkezett és legalább 55 kreditet megszerzett. A köztársasági ösztöndíjat egy teljes tanév (10 hónap) időtartamára lehet elnyerni, és az adott tanévre elnyert köztársasági ösztöndíj csak az adott tanévben folyósítható. A Kormányrendelet azt is kimondja, hogy amennyiben a hallgató hallgatói jogviszonya bármilyen okból megszűnik vagy szünetel, a köztársasági ösztöndíj számára tovább nem folyósítható. A képzési időnek megfelelően páratlan tanulmányi félévben végződő tanulmányok esetén a köztársasági ösztöndíjra való jogosultság nem szűnik meg, ha a hallgató tanulmányait az adott tanév második félévében már folytatja. A pályázatot az intézmény a Kormányrendelet 24. § (4) bekezdésében részletezett határidő betartásával, valamint annak szem előtt tartásával írja ki, hogy a szenátusnak - az intézménybe beérkezett és elbírált pályázatok szerint, a hallgatók jogorvoslati lehetőségének biztosításával - legkésőbb 2009. augusztus 1-jéig javaslatot kell tennie a miniszter részére az ösztöndíj adományozására. Az Ftv. 76. § (5) bekezdése szerint ugyanakkor nem szűnik meg a hallgatói jogviszonya annak, aki a többciklusos képzés következő szakaszában vagy a felsőfokú szakképzést követően az alapképzésben folytatja tanulmányait, feltéve, hogy a tanulmányait megszakítás nélkül, a soron következő tanulmányi félévben, ugyanabban a felsőoktatási intézményben folytatja tovább.

Álláspontunk szerint ezen jogszabályi rendelkezések olyan helyzetet teremtenek, amelyben a mesterképzésben tanulóikat elkezdő hallgatók helyzete nem tisztázott, a rendelkezésekből két, egymással teljesen szembenálló álláspont is levezethető. Ezért megállapítottuk, hogy a jogsértés jelen esetben a jogszabályok hiányosságaira vezethető vissza, így a hivatal megkezdte egy jogalkotási javaslat kidolgozását. Ezen jogalkotási javaslat elkészültét megelőzően azonban az Ftv. 76. § (5) bekezdését a 2009. évi CXXXVIII. törvény 49. § c) pontja 2010. január 1-jével hatályon kívül helyezte, és ezáltal a köztársasági ösztöndíj mesterképzésbe átlépő hallgatókra vonatkozó szabályozását egyértelművé tette. Mindezt oly módon, hogy a jelenlegi rendelkezések értelmében a mesterképzésbe átlépő, első éves hallgatók nem

jogosultak köztársasági ösztöndíj pályázatban részt venni, hiszen nem felelnek meg a pályázati feltételeknek. A fent említett tények alapján az ügyet lezártuk. (K-OJOGB-126/2010.)

Mind az államilag támogatott, mind a költségtérítéses képzésben részt vevő hallgatók kötelezhetőek bizonyos esetekben térítési díj fizetésére.

Egy felsőfokú szakképzésben részt vevő hallgatót, miután hallgatói jogviszonyának szüneteltetését követően ismét részt kívánt venni a képzésben, felszólították, hogy fizessen ismét 10.000 forintos beiratkozási adminisztrációs díjat. Mivel a hallgató úgy érezte, hogy az intézmény jogalap nélkül követeli tőle ezt a pénzüsszeget, megkereste hivatalunkat. Az ügyben eljárást indítottunk, és azt kértük az intézmény vezetőjétől, hogy jelölje meg azt a jogszabályhelyet, amely alapján intézményi szabályzatukba beépítették ezt a díjat. Az intézményvezető válaszában elmondta, hogy a beiratkozási adminisztrációs díjat a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 118. § (1) bekezdése alapján építették be intézményük szervezeti és működési szabályzatába. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 118. § (1) bekezdése szerint a közoktatás rendszerének működéséhez szükséges fedezetet az állami költségvetés és a fenntartó hozzájárulása biztosítja, melyet a tanuló által igénybe vett szolgáltatás díja és a közoktatási intézmény más saját bevétele egészíthet ki. Tekintettel arra, hogy a beiratkozás elengedhetetlen és szükségszerű feltétele a tanulmányok folytatásának, mert beiratkozás nélkül nem lehet elvégezni a képzést, az nem minősülhet a tanulók által igénybe vett szolgáltatásnak, és nem képezheti az intézmények más saját bevételeit. Erre való tekintettel kezdeményeztük, hogy az intézmény vezetője szüntesse meg a beiratkozási adminisztrációs díj szedésének gyakorlatát, továbbá az intézmény szervezeti és működési szabályzatának vonatkozó rendelkezését módosítsák. (OK-K-OJOGB-284/2010.)

Speciális kérdés a fizetési kötelezettségek között az ún. kredittúllépésért fizetendő összeg. Ez a kötelezettség érinthet minden hallgatót, aki meghatározott mértéken felüli kreditet vesz fel.

Kérdésével egy hallgató fordult hivatalunkhoz. Beadványában a felvett, de nem teljesített kreditekhez tartozó fizetési kötelezettségről érdeklődött. Tájékoztattuk, hogy a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Ftv.) 53. § (1) bekezdése kimondja, hogy a felsőoktatási intézményben folyó képzés lehet államilag támogatott vagy költségtérítéses képzés. Az államilag támogatott képzés költségeit - ha e törvény másképp nem rendelkezik - az állami költségvetés, a költségtérítéses képzés költségeit a hallgató viseli. Az Ftv. részletesen meghatározza azt is, hogy az egyes finanszírozási formában részt vevő hallgatók számára mely szolgáltatások ingyenesek és melyekért szedhetőek különféle díjak. A 125. § (1) bekezdése ennek megfelelően részletesen meghatározza az államilag támogatott képzés keretében a hallgató által ingyenesen igénybe vehető szolgáltatásokat, amelyek között (az a) pontban) megtalálhatjuk a következő szolgáltatást is: a képzési programban meghatározott oktatási és tanulmányi követelmények teljesítéséhez, a bizonyítvány, az oklevél, illetve doktori abszolutórium megszerzéséhez szükséges előadások, szemináriumok, konzultációk, gyakorlati foglalkozások, terepgyakorlatok legfeljebb két alkalommal történő felvétele, a beszámoló, vizsgák és a sikertelen beszámoló, illetve vizsgák egy alkalommal történő megismétlése, a záróvizsga letétele, illetve a fokozatszerzési eljárás a hallgatói jogviszony fennállása alatt. Ugyanezen § (3) bekezdése pedig az államilag támogatott képzés keretében a hallgató által térítési díj fizetése mellett igénybe vehető szolgáltatásokat határozza meg, amely tartalmazza az alábbi is (az e) pontban): a kötelező, illetve e törvény alapján a felsőoktatási intézmény által kötelezően biztosítandó mértéken felül felvehető kreditértéket eredményező képzés. A (4) bekezdés pedig

kimondja, hogy a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzata az ugyanabból a tantárgyból tett harmadik és további vizsgát, a térítési és juttatási szabályzata a tanulmányi és vizsgaszabályzatban meghatározott kötelezettség elmulasztását vagy késedelmes teljesítését fizetési kötelezettséghez kötheti. A fizetési kötelezettség alkalmankénti mértéke nem haladhatja meg a hallgatói normatíva öt százalékát. A 126. § (1) bekezdése meghatározza azt az esetkört is, ha a hallgató költségtérítéssel képzésben vesz részt. Ez alapján, ha a hallgató költségtérítéssel képzésben vesz részt, a 125. § (1)-(2) bekezdésében meghatározott szolgáltatásokért költségtérítést, a (3)-(4) bekezdésben meghatározott szolgáltatásokért térítési díjat kell fizetnie. Tehát a fentiek alapján a térítési és juttatási szabályzat a tanulmányi és vizsgaszabályzatban meghatározott kötelezettség elmulasztását vagy késedelmes teljesítését fizetési kötelezettséghez kötheti. Ennek megfelelően az érintett felsőoktatási intézmény térítési és juttatási szabályzata is rendezi ezt a kérdést, és a jogszabályi felhatalmazás alapján térítési díjat kér a felvett, de nem teljesített kreditek után. Tájékoztatott továbbá, hogy az Ftv. 58. § (4) bekezdése értelmében a hallgató részére biztosítani kell, hogy tanulmányai során az oklevél megszerzéséhez előírt összes kredit legalább öt százalékaig szabadon választható tárgyakat vehessen fel, továbbá az összes kreditet legalább húsz százalékkal meghaladó kreditértékű tantárgy közül választhasson. Államilag támogatott képzésben biztosítani kell, hogy a hallgató egyéni tanulmányi rendjében - költségtérítés fizetése nélkül - az összes előírt kreditet tíz százalékkal meghaladó kreditértékű tárgyat vehessen fel. Ennek a rendelkezésnek a részletezését találjuk meg a már fent említett 125. § (3) bekezdés e) pontjában, miszerint az államilag támogatott képzés keretében a hallgató által térítési díj fizetése mellett igénybe vehető kötelező, illetve e törvény alapján a felsőoktatási intézmény által kötelezően biztosítandó mértéken felül felvehető kreditértéket eredményező képzés. Tehát amennyiben a hallgató a képzésére előírt kreditszám tíz százalékkal növelt értékét túllépi, úgy a térítési és juttatási szabályzat esetleges rendelkezése alapján költségtérítést köteles fizetni. (K-OJOGB-136-1/2010.)

A térítési díj kérdéskörébe tartozhat a diplomaosztó ünnepség költségeinek fedezése is.

A hivatalhoz érkezett elektronikus levelében egy hallgató arról érdeklődött, hogy kérhet-e a felsőoktatási intézmény díjat a diplomaosztó záróünnepség megszervezésére. Tájékoztatott, hogy a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 125. § (1) bekezdésének g) pontja értelmében az államilag támogatott képzés keretében a hallgató által igénybe vehető szolgáltatások közé tartozik a felsőoktatási intézmény által szervezett kötelező záróünnepségen, más ünnepségen vagy megemlékezésen való részvétel. Ezen rendelkezés értelmében amennyiben a leírt esetben kötelező ünnepségről van szó, akkor azért díj nem szedhető, azonban ha az ezen való részvétel opcionális, akkor azért igen. Ezért javasoltuk, hogy a hallgató tanulmányozza át az intézmény térítési és juttatási szabályzatát, hogy kérdésére kimerítő választ kaphasson. (OK-K-OJOGB-118/2010.)

